

Vysaje mělnická spalovna odpadů Vaše peněženky? Budou (nejen) úvalské rodiny platit za odpady ročně téměř 10 000 Kč?

Nejedná se o tak bulvárně provokativní otázky, jak se na první pohled může zdát. Do finále se totiž blíží příprava zdánlivě nezajímavého dokumentu, který se jmenuje Plán odpadového hospodářství Středočeského kraje pro roky 2016 – 2025.

Veřejné projednání tohoto dokumentu bylo oznámeno 22. prosince 2015 s datem konání 4.1.2016 a termínem pro podání připomínek do 11.1.2016. Zastupitelstvo Středočeského kraje by mělo tento materiál plán projednat a schválit 15. února 2016. Již z uvedených dat je zřejmé, že času pro veřejnou diskusi o tomto naprosto zásadním dokumentu, který ovlivní náš život na mnoho let dopředu, vskutku nebylo mnoho ...

Než se pustím dále do vysvětlování, proč tak provokativní otázka na počátku, je třeba si velmi krátce říci, co to ten *Plán odpadového hospodářství Středočeského kraje pro roky 2016 – 2025* vlastně je a jaké jsou jeho dopady na naše město. Tento dokument je povinný ze zákona a říká, jak by v příštích deseti letech měl Středočeský kraj, města a obce nakládat s odpady, omezovat jejich množství a jak podporovat recyklaci. Má dvě části: analytická část dokumentu obsahuje vyhodnocení stavu odpadového hospodářství kraje, tedy například výčet druhů, množství a zdroje vznikajících odpadů a posouzení vývoje jejich produkce a nakládání, vyhodnocení stávajících systémů sběru a nakládání s odpady na území kraje. Závazná část pak obsahuje cíle a opatření pro předcházení vzniku odpadů a tedy způsoby nakládání s nejrůznějšími druhy odpadů a ve směrné části je obsažen výčet nástrojů a kritéria hodnocení.

Je tedy jasné, že se tento plán přímo dotýká měst a obcí ve Středočeském kraji, potažmo jejich občanů.

Vedení města Úvaly má k tomuto plánu poměrně zásadní výhrady a není v tom samo (viz stanovisko [České asociace odpadového hospodářství](#)). Jaké ty výhrady vlastně jsou?

V principu jde o to, že realizace tohoto plánu bude ve svém důsledku znamenat nižší recyklaci, zastavení dosavadního poklesu produkce netříděných odpadů a hlavně novou naddimenzovanou spalovnu odpadků v Mělníku, která bude největší v republice.

1) Plán odpadového hospodářství kraje sice ve svém textu jednoznačně podporuje třídění a recyklaci odpadů, ve skutečnosti však prosazuje něco úplně jiného. Tím něčím jiným je vybudování obří spalovny odpadů u Mělníka provozovanou společností ČEZ s kapacitou spálení 400 000 tun odpadu ročně (skrývá se to pod názvem ZEVO – zařízení pro energetické využití odpadu). V této spalovně by se měly pálit veškeré odpady ze Středočeského kraje (tedy i z takových míst jako je Kladno, Příbram, Úvaly atd.).

Aby se tak mohlo dít, počítá se s budováním sítě 17 překladišť komunálního odpadu /jedno z nich by mohlo být u Českého Brodu/, kam by se svážel odpad z jednotlivých měst a následně převážel do Mělníka. Tak velký projekt je samozřejmě velmi nákladný investičně a následně i logisticky, logicky tak spolyká velkou část peněz, které by mohly být využity pro budování lokálních sběrných dvorů.

Nejprve tedy mají být podle návrhu investovány finance do sítě center odpadového hospodářství a následně mají být již proběhlé investice finančním argumentem pro budování nové spalovny. Takový

postup, který je navíc v rozporu se strategií oběhového hospodářství a budoucími vysokými recyklačními cíli, se jeví jako pro kraj silně riziková cesta, která mimo jiné zásadním způsobem a zcela zbytečně nákladově zatíží občany a obce v tomto regionu. Obce (občané) a další původci budou muset budování celého paralelního systému překladišť, jakožto předstupně spaloven (nejnákladnější odpadové technologie), zbytečně zaplatit.

Koncepce odpadového hospodářství Středočeského kraje počítá s tím, že se na vybudování tohoto systému použijí evropské peníze.

Jenže.... Tady se vychází z předpokladu, že EU bude finančně podporovat krajskou koncepci založenou z velmi podstatné části na svozu a přepravě neupravených směsných odpadů z nemalých vzdáleností celého kraje do centrální velkokapacitní spalovny. Takový předpoklad se však jeví jako silně ohrožený a nepravděpodobný ve vztahu k mnoha opakovaným vyjádřením jak ze strany Evropské komise, tak Evropského parlamentu, které i v písemných prohlášeních uvádějí, že dále nechtějí finančně podporovat výstavbu spaloven odpadů.

Jinými slovy, celou tuto akci bude muset někdo zaplatit, ale EU to (zřejmě) nebude.

2) Nemalým problémem však je, že spalovna, aby vykazovala alespoň nějakou ekonomiku provozu, bude potřebovat dostatečné dodávky paliva – komunálního odpadu. Města a obce mají být tedy zavázány k dodávce určitého množství odpadu, a pokud toto množství nedodají, mají platit paušál odpovídající předpokládanému množství odpadu v přepočtu na obyvatele. Jinými slovy, nač třídit, když to stejně zaplatíme, ať již odpad recyklujeme či nikoli.

3) Další naší výhradou je, že celý systém bude nejen investičně, ale i provozně podstatně dražší než doposud. Možná jste již zaregistrovali v médiích informaci, že parlament přijal novelu zákona o odpadech, která zakazuje skládkování odpadu od roku 2024. Toto ustanovení zákona znamená jednoznačnou podporu spalování komunálního odpadu. A teď to hlavní. V současnosti například na skládce v Radimi platí obce za uložení 1 tuny komunálního odpadu částku ve výši cca 1 000 Kč. Náklady na likvidaci téhož množství odpadu ve spalovně v Mělníku jsou odhadovány mezi 3 400 – 4 000 Kč na tunu. Samozřejmě se již nyní objevují snahy /a to se nyní netýká jen Středočeského kraje/, aby se zákonem zdražilo skládkování tak, aby vycházelo rovnocenně se spalováním odpadu.

V konečném dopadu to znamená, že například 4-členná rodina v Úvalech by při realizaci tohoto plánu zaplatila místo nynějších 2 736 Kč celkem cca 10 000 Kč.

Připadá nám to jako naprosto zbytečné tahání peněz z kapes města a občanů, navíc totálně demotivující k jakémukoli třídění.

Je nám jasné, že spalování alespoň části komunálního odpadu se nevyhneme. Dle našeho názoru je však i jiná cesta – podpora vzniku lokálních sběrných dvorů (podobných tomu, co chceme budovat v Úvalech), maximální podpora třídění, podpora separace bioodpadu a tím produkování pouze minimálního množství komunálního odpadu, který by se mohl pálit ve spalovnách.

Kde? Například v Malešické spalovně v Praze, kde již připraven projekt jejího rozšíření od dva velkokapacitní kotle s investicí na úrovni pouhých 20% projektu připravovaného u Mělníka.

Městu Úvaly je jasné, že samo o sobě nic nezmůže. Chceme proto spolupracovat s ostatními městy a obcemi ve Středočeském kraji a bojovat za změnu Plánu odpadového hospodářství Středočeského kraje pro roky 2016 – 2025. Začali jsme tím, že jsme /byť v šibeniční lhůtě/ poslali naše připomínky a nesouhlas s tímto plánem na ministerstvo životního prostředí a Středočeský kraj. Doufáme také, že zastupitelstvo kraje tento plán na svém únorovém zasedání neschválí.

za vedení města Úvaly, Petr Borecký, starosta